

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

w sprawie z protestu wyborczego R. S.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Prokuratora Generalnego, Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej i Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w L.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 13 listopada 2019 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 18 października 2019 r. (data oddania w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego) R. S. wniósł protest wyborczy w związku z poczynionymi ustaleniami faktycznymi, dotyczącymi zorganizowania wyborów – umiejscowienia lokalu wyborczego w miejscu nie neutralnym, nie świeckim, niewyłącznie państwowym. W ocenie wnoszącego protest miało to wpływ na przebieg wyborów oraz możliwość dokonania czystego aktu wyborczego w postaci oddania głosu przez wyborców. Wobec powyższego, R. S. wniósł o dokonanie transparentnych i jasnych uregulowań systemowych dotyczących

umiejscowienia lokali wyborczych oraz unieważnienie wyborów dokonanych przed komisją wyborczą nr [...] w L. przy ul. K. [...].

W odpowiedzi na protest Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie go bez dalszego biegu.

W odpowiedzi na protest Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł ocenę, że protest powinien pozostać bez dalszego biegu.

W odpowiedzi na protest Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w L. zajął stanowisko o niezasadności zarzutów protestu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 684; dalej: k.wyb.) protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Wedle art. 241 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Stosownie do art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Art. 258 k.wyb. przewiduje, że w sprawach nieuregulowanych w dziale IV Kodeksu – „Wybory do Senatu” stosuje się odpowiednio przepisy działu III Kodeksu – „Wybory do Sejmu”.

Relevantny z punktu widzenia niniejszej sprawy jest także art. 82 k.wyb., którego § 1 przewiduje, że przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Art. 82 § 3 k.wyb. stanowi z kolei, iż protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, przepis art. 243 § 1 k.wyb. odsyła do treści całego art. 241 k.wyb., a zatem do wszystkich jednostek redakcyjnych tego przepisu – a więc także do § 3, stawiającego przed osobą wnoszącą protest wyborczy wymaganie sformułowania zarzutów wymienionych w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego oraz przedstawienia lub wskazania dowodów na ich poparcie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2015 r., III SW 119/15; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2015 r., III SW 136/15).

Protest wniesiony przez R. S. opiera się na zarzucie niedopuszczalnego zorganizowania siedziby organu wyborczego – Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. – w budynku parafii rzymsko-katolickiej pw. św. [...] przy ul. K. [...] w L..

Jak zwrócił na to uwagę sam wnoszący protest, żaden z przepisów Kodeksu wyborczego nie precyzuje, jaki charakter mają mieć pomieszczenia przeznaczane na siedziby organów wyborczych. Z treści art. 156 § 2 k.wyb. wynika, że pomieszczenia na siedziby organów wyborczych – okręgowych, terytorialnych i obwodowych komisji wyborczych – udostępniane są bezpłatnie przez jednostki organizacyjne sprawujące trwałe zarząd nieruchomości państwowych i komunalnych. Zgodnie z art. 156 § 4 k.wyb. na siedziby komisji wyborczych można również wyznaczyć pomieszczenia innych podmiotów niż wymienione w § 2, po uprzednim porozumieniu z zarządzającymi tymi pomieszczeniami. W świetle powyższego za dopuszczalne należy uznać zorganizowanie siedziby organu wyborczego, jakim jest obwodowa komisja wyborcza, w pomieszczeniu mającym inny niż państwowy czy komunalny charakter.

Skoro zatem brak jest przepisu Kodeksu wyborczego, którego naruszenie mogłoby stanowić przeznaczenie na siedzibę Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. pomieszczenia znajdującego się na terenie budynku parafii rzymsko-katolickiej pw. św. [...] przy ul. K. [...] w L., należy stwierdzić, że rozpoznawany protest nie mieści się w granicach przedmiotowych protestu wyborczego, zakreślonych przez art. 82 § 1 pkt 1 k.wyb. Nie można bowiem mówić o jakimkolwiek naruszeniu przepisów Kodeksu wyborczego, jeżeli przepisy te – co do kwestii niedopuszczalności zorganizowania siedziby organu wyborczego w miejscu mającym inny niż państwowy charakter – w ogóle nie istnieją.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.